کشت گلخانه ای تدبیر مواجهه با کم آبی در کرمان

بحران خشکسالی در کرمان موجب شد مدیران و مردم راهکارهای مختلفی را برای استفاده بهینه از آب در دستور کار خود قرار دهند و در نهایت این نتیجه حاصل گردید که در شرایط فعلی، کشت گلخانه ای بهترین تدبیر مواجهه و رویارویی با پدیده نامیمون کم آبی بوده و می تواند کشاورزی نوین را در جنوب استان کرمان نهادینه کند.

به گزارش اگروفودنیوز، با توجه به خشکسالی های اخیر کشور و به ویژه در استان کرمان، طبیعی است که بخش کشاورزی باید به سمت و سوی کاهش مصرف آب حرکت کند و کارشناسان این بخش نیز بر این باورند کشت گلخانه ای به عنوان یکی از راه های مقابله با کمبود منابع آب و بحران کم آبی، با افزایش تولید ۱۰ برابری محصول و کاهش قابل توجه مصرف آب همراه است.
خوب است بدانیم با وجود پیشرفت تکنولوژی در عرصه کشاورزی، متاسفانه هنوز بخش زیادی از کشاورزی این منطقه به صورت سنتی انجام می شود و با توجه به کمبود منابع آب، این نوع کشت ها کشاورزی جنوب کرمان را به قهقرا برده و انتظار می رود با اتخاذ تدابیر کارشناسی شده هر چه سریعتر جلوی کشاورزی سنتی پر مصرف گرفته شود.

سازمان جهاد کشاورزی جنوب کرمان به عنوان متولی بخش کشاورزی، در زمینه ترویج کشت های گلخانه ای خدمات زیادی را از طریق آموزش و معرفی کشاورزان به بانک برای دریافت تسهیلات انجام داده و این اقدامات نشان دهنده این است که اولویت مهم وزارت جهاد کشاورزی، استفاده از کشت های گلخانه ای به منظور جلوگیری از هدر رفت آب است اما آنچه که امروز جنوب کرمان را با چالش مواجه کرده، بی توجهی برخی کشاورزان به توصیه ها و برنامه های کارشناسان بوده که در جای خود قابل بررسی و کنکاش خواهد بود.
برای آشنایی بیشتر با کشاورزی این دیار و شناخت چالش های پیش روی آن، میزگرد بررسی مزایا و معایب کشت های گلخانه ای و تاثیر این نوع کشت بر میزان مصرف آب و اقتصاد را با حضور سید یعقوب موسوی رئیس سازمان جهاد کشاورزی جنوب کرمان، فرامرز رستگاری معاون زراعت سازمان جهاد کشاورزی و مدرس دانشگاه، حسین مسلمی کارشناس کشاورزی جنوب کرمان، علیرضا حیدری مدیر جهاد کشاورزی شهرستان کهنوج و علی نعمتی کشاورز نمونه و گلخانه دار با سابقه جنوب کرمان برگزار کردیم .
**جنوب کرمان رتبه نخست توسعه گلخانه های کشور را به خود اختصاص داد
رئیس سازمان جهاد کشاورزی جنوب کرمان گفت: جنوب استان کرمان در دولت تدبیر و امید با اجرای ۲ هزار و۲۵ هکتار گلخانه رتبه اول توسعه گلخانه ای کشور را به خود اختصاص داده است.
سید یعقوب موسوی افزود: با توجه به سیاست اصولی وزارت جهاد کشاورزی برای افزایش کمی و کیفی محصولات کشاورزی با تاکید بر صرفه جویی در مصرف آب و بهینه نمودن روش های تولید و همچنین در راستای تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی در حوزه کشاورزی و تاکید بر تقویت توان تولید داخلی، طرح افزایش تولید در محیط های کنترل شده گلخانه ای از سال ۱۳۹۵ توسط ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی تصویب و عملیات اجرایی آن آغاز شد.
وی تصریح کرد: کشور ایران دارای اقلیمی خشک و نیمه خشک بوده و آب برای تولید محصولات کشاورزی عامل تعیین کننده و مهمی محسوب می شود و توسعه کشت های گلخانه در کشور، یکی از مهمترین سیاست های افزایش بهره وری اقتصادی کشاورزی و مدیریت راهبردی آب قلمداد می شود و در همین راستا سازمان جهاد کشاورزی جنوب کرمان طرح توسعه گلخانه ها را در این منطقه در دستور کار خود قرار داد ، طوریکه در سال جاری با افزایش ۱۶۲ هکتاری، سطح گلخانه ها را به ۲ هزار و ۲۵ هکتار رسانده و رتبه اول توسعه گلخانه های کشور را به خود اختصاص داده است.

موسوی اظهار داشت: با توجه به افزایش قیمت مواد اولیه ساخت گلخانه ها و همچنین بالا رفتن هزینه های جاری در تولید گلخانه ای،انتظار می رود سازمان برنامه و بودجه کشور عنایت خاصی به حمایت از این بخش حیاتی داشته باشند.
وی بیان کرد: سالانه میزان ۴۰۰ هزار تن انواع محصولات گلخانه ای جالیزی شامل خیارسبز، گوجه، فلفل، بادمجان و توت فرنگی در جنوب کرمان تولید می شود که تمامی محصول خیار خار دار، گوجه فرنگی، فلفل دلمه ای و شمشیری و بخشی از بادمجان و خیار سبز به خارج کشور و عمدتا به کشور های آسیای میانه به ویژه روسیه صادر می شود.
**توسعه گلخانه ها و کاهش ۸۰ میلیون متر مکعبی مصرف آب
معاون زراعت سازمان جهاد کشاورزی جنوب کرمان نیز گفت: امروز با تکیه بر تجارب به دست آمده می گوییم کشت گلخانه ای باید توسعه پیدا کند چرا که همین امسال با توسعه گلخانه ها توانستیم ۸۰ میلیون متر مکعب در مصرف آب کشاورزی صرفه جویی کنیم.
فرامرز رستگاری افزود: عملیات کاشت محصولات گلخانه ای از اوایل مهرماه در جنوب کرمان آغاز شده و پیش بینی می شود از این سطح گلخانه ها میزان ۴۲۰ هزار تن انواع محصولات جالیزی برداشت شود که ۹۰ تا ۹۵ در صد محصول به سایر استان ها و کشورهای همسایه صادر می شود.
این استاد دانشگاه بیان کرد: در راستای سیاست های وزارت جهاد کشاورزی و افزایش بهره وری تولید و کاهش مصرف آب، توسعه گلخانه ها در دستور کار این مدیریت قرار گرفته و جنوب کرمان علاوه بر رتبه اول در سطح زیر کشت محصولات جالیزی، رتبه نخست توسعه گلخانه ها در کشور را به خود اختصاص داده است.
معاون زراعت سازمان جهاد کشاورزی جنوب گفت: توسعه کشت های گلخانه ای در جنوب کرمان بیش از ۲۰ هزار اشتغال جدید را برای اهالی این دیار رقم زده است.
**میزان تولید ۱۰برابری در فضای گلخانه ای
کارشناس کشاورزی جنوب کرمان هم گفت: میزان تولید محصول در فضای گلخانه ای ۸ تا ۱۰ برابر تولید در فضای باز بوده ضمن اینکه مصرف آب در این نوع کشت نیز یک دهم کشت در فضای باز است بنابراین در شرایط بحران آب، احداث گلخانه کاملا ضروری و مفید است.
حسین مسلمی افزود: صنعت کشت گلخانه ای یک نوع فعالیت متمرکز و پیشرفته از کشاورزی است که قابلیت تولید محصولات کشاورزی متنوعی را دارد و به همین دلیل بازده اقتصادی بالایی به همراه دارد.
وی تصریح کرد: افزایش تولید در واحد سطح، تولید بیش از یک محصول

در سال، افزایش کیفیت محصول تولیدی، صرفه جویی در مصرف آب، استفاده از اراضی غیر قابل کشت با سیستم هیدرو پونیک، وابستگی نداشتن تولید به شرایط محیطی و امکان بازار یابی مناسب و تنظیم برنامه کشت مطابق با نیاز بازار از جمله مزایای کشت های گلخانه ای به شمار می رود.
کارشناس کشاورزی ادامه داد: تداوم کار و تولید محصول در تمام فصل های سال با توجه به امکان کنترل عوامل محیطی و تنظیم شرایط مورد نیاز گیاه، اشتغال زایی بیشتر و امکان استفاده از تکنیک های جدید کشت طبقاتی در گلخانه ها نیز از دیگر برتری های کشت گلخانه ای است.
مسلمی بیان داشت: در شرایط طبیعی کنترل، تنظیم دما، رطوبت محیط و همچنین نور از دست کشاورز خارج بوده و دخل و تصرف در آنها ممکن نیست در حالیکه با کشت گلخانه ای می توان این سه عامل را کاملا کنترل و در جهت رشد مطلوب گیاه تنظیم کرد.
**کاهش ۱۰۰ درصدی مصرف آب در کشت هیدروپونیک
مسلمی همچنین به کشت هیدروپونیک اشاره کرد و گفت: اخیرا این نوع کشت با کاهش چشمگیر مصرف آب و افزایش ۲ برابری تولید یاری گر کشاورزان شده است.
کارشناس کشاورزی افزود: در این روش تولید محصول به دلیل تغذیه گیاه از طریق محلول آب، عملکرد بهتری دارد و میزان مصرف سموم به دلیل استفاده نشدن از خاک و آلودگی های محیطی به مراتب از روش های معمول کشت گلخانه ایی کمتر است .
مسلمی ادامه داد: کشت هیدروپونیک توانسته مصرف آب کشاورزی را در مقایسه با شیوه های معمول آبیاری تا ۱۰۰ درصد کاهش دهد و علاوه بر آن میزان تولید را نیز ۲ برابر کند.
**رشد پنج برابری کشت های گلخانه ای در کهنوج
مدیر جهاد کشاورزی کهنوج گفت: کشت های گلخانه ای در این شهرستان از ابتدای دولت یازدهم تاکنون با پنج برابر رشد از یکصد هکتار به بیش از ۵۰۰ هکتار رسیده است.
علیرضا حیدری افزود: از جمله طرح های مهم دولت در بخش کشاورزی در راستای برنامه های اقتصاد مقاومتی، افزایش کشت های گلخانه ای و حذف کشت های تونلی است.
وی تصریح کرد: افزایش عملکرد در واحد سطح، کاهش میزان مصرف آب، اشتغالزایی و سهولت کار در این فضا از مزایای مهم کشت های گلخانه ای به شمار می رود.
این کارشناس با اشاره به اهمیت برگزاری برنامه های ترویجی و توجیهی برای کشاورزان گفت: برپایی اینگونه طرح ها از جمله برنامه

های مهم وزارت جهاد کشاورزی است که در این شهرستان با استقبال کشاورزان مواجه شده است.
مدیر جهاد کشاورزی کهنوج گفت: هم اکنون گلخانه داران در حال بسترسازی و آماده سازی زمین جهت کشت های متنوع پاییزه بوده که محصولاتی نظیر خیارسبز، فلفل، بادمجان و گوجه فرنگی گلخانه ای در این فضاها انجام می شود.
وی اظهار داشت: کشاورزانی که اقدام به کشت های تونلی می کنند، می توانند از طریق مراکز خدمات و مدیریت جهاد کشاورزی نسبت به تکمیل پرونده و دریافت تسهیلات ایجاد گلخانه اقدام کنند.
**کشت گلخانه ای تقویت اقتصاد اهالی جنوب کرمان را به همراه دارد
گلخانه دار باسابقه جنوب کرمان گفت: اشتغال زایی بیشتر در واحد سطح ، ایجاد فرصت های شغلی مناسب برای جوانان و کار آموختگان کشاورزی و استفاده از اوقات فراغت کشاورزان در فصل های پاییز و زمستان از جمله مزیت های کشت گلخانه ای است که تاثیر زادی در اشتغالزایی و اقتصاد منطقه جنوب کرمان دارد.
علی نعمتی افزود: تجربه نشان داده افزایش کیفیت محصول تولیدی با کشت گلخانه ای محقق می شود از این رو کنترل دقیق و بهتر آفات و بیماری ها با روش های کنترل بیولوژیکی و کاهش مصرف سموم سبب رشد کیفیت محصول و افزایش صادرات و حفظ محیط زیست می شود.
هم اینک کشاورزان جنوب کرمان دریافته اند که با توسعه کشت های گلخانه ای نه تنها از هدر رفت آب جلوگیری کرده بلکه می توانند محصول بیشتری تولید و اقتصاد خانواده خود را به حد مطلوبی تقویت کنند اما زیان هایی که طی سالهای اخیر گریبانگیر کشاورزان این دیار شده بنیه اقتصادی آنها را به حدی کاهش داده که آورده ای برای احداث گلخانه ندارند و انتظار می رود دولت با انگیزه ایجاد اشتغال و کاهش مصرف آب، یکسری منابع مالی برای پرداخت تسهیلات ارزان قیمت به بخش کشاورزی جنوب کرمان اختصاص دهد.